

Årsrapport från SKBKs Avelskommitté 2024

I Skandinaviska Bedlingtonklubbens Avelskommitté ingår:

Kristina Gellerstedt, sammankallande, Piteå

Eva Byberg, Österbybruk

Gro Östmoe Granholt, Ski, Norge

Mimmi Naartijärvi, Kiruna

Linda Lindström, valphänvisare, Gällivare

Utvärdering av RAS-dokumentet

RAS för Bedlingtonterrier reviderades i maj 2019 och fastställdes av Svenska Kennelklubben 2020-04-06. RAS-dokumentet ska revideras nästa gång under 2025.

Mentalitet

Avelskommittén (AK) ska fortsätta att uppmuntra uppfödare och ägare att genomföra BPH (Beteende och personlighetsbeskrivning) med sina bedlington. Målet är att den svenska bedlingtonterriern fortsatt ska vara en väl fungerande sällskapshund med ett jämnt och tilltalande temperament, utan att för den skull förlora de rasspecifika egenskaperna. Framför allt bör hundar som ska gå i avel genomgå BPH. Fram till nästa RAS-revidering 2025, bör målet vara att 80 bedlingtonterrier totalt beskrivits. Under senaste 10-årsperioden mellan 2013 - 2023 har 55 starter genomförts, varav man ser en klar minskning av deltagande/startande i BPH under senare år. Med vad vi vet minst 11 startande 2024 samtliga genomförda.

I kommande hälsoenkät (i början 2025), inför den nya RAS-revideringen, kommer vi att följa upp frågor kring bedlingtonterrierns mentalitet, för att se ägarnas uppfattning. Under 2025 bör vi fortsätta diskutera vikten av BPH-beskrivning med syfte att få fler hundar och framförallt blivande avelsdjur BPH-beskrivna innan de går i avel.

Hälsa

Inför nästa revidering av RAS 2025, ska en ny hälsoenkät tas fram, som speciellt ska mäta omfattningen av hud- och öronproblem, kastration av hanhundar samt skendräktighet hos tikar. På klubbens webbplats finns bl.a. en blankett för uppfödare och medlemmar att kunna rapportera in eventuella hälsoproblem till Avelskommittén.

AK har för avsikt att sprida kunskap och råd till medlemmarna om foderintolerans, allergi och klåda. Skötsel av öron och/eller öronrengöring, slentrianmässig kastration, skendräktighet, ögonlysningar m.m. AK rekommenderar uppfödarna att inte använda hundar i avel med återkommande öroninflammationer och/eller andra problem med öronen samt att avla med "försiktighet" på tikar/hanar som har alltför mycket päls i öronen och trånga örongångar.

Ögonlysningar

Under 2024 har ett fåtal bedlington ögonlysts och den diagnos som fanns under året var utslutande *distichiasis* (en med *ektopisk cilium* som är en variant av *distichiasis*).

SKBK rekommenderar att inte dubbla diagnosen *distichiasis* på avelsdjuren vid parning. Diagnosen *atresia puncta lacimalis*, innebär att det medfött saknas tåröppning(ar) i inre ögonvrån. Resultatet blir att pälsen missfärgas av en ständig vätskeström, så kallad tårrand. SKBK's AK har tidigare frågat SKK efter en rekommendation med endast svar om att undvika dubblering av diagnosen bör inte göras.

SKBK har krav på ögonlysning av bedlington i valphänvisningsreglerna sedan 2018 (med revidering av uppfödarna om fortsatt krav efter 2024) med en lista som uppdateras regelbundet och läggs upp på SKBKs hemsida.

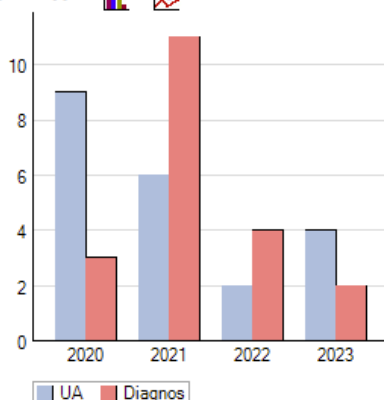
Efter att AK 2024 begärt in synpunkter kring ögonlysning inför uppfödarmötet den 15:e oktober, så kunde AK visa på resultatet att majoriteten av alla uppfödarna som vill se att ögonlysning fortsatt skall vara ett krav för att få valphänvisning via SKBK.

Ögonlysningar mellan 2020 - 2024

Födelseår: 2020 - 2025 Typ: Ögon, nya protokollet antal/trend

Diagnos	2020	2021	2022	2023
UA	9 (75,0 %)	6 (40,0 %)	2 (40,0 %)	4 (66,7 %)
Diagnos	3 (25,0 %)	11 (73,3 %)	4 (80,0 %)	2 (33,3 %)
Totalt antal undersökta	12	15	5	6
Antal födda	105	118	88	80

Diagramtyp:

	2020	2021	2022	2023
+				
+	PPM	1		
	Atresia puncta lacimalis	2	1	
	Distichiasis	3	8	2
	Ektopiskt cilium		1	
	Ögon, ua	9	6	2
			2	4

Visa fr.o.m. datum: t.o.m.: (Format: åååå-mm-dd)
 Typ: <samtliga>

Diagnos	Antal
Distichiasis	5
Ektopiskt cilium	1
Öga UA	10

Visa fr.o.m. datum: t.o.m.: (Format: åååå-mm-dd)
 Typ: <samtliga>

Diagnos	Antal
PPM, iris-iris måttlig	1
PPM, iris-cornea måttlig	1
Atresia puncta lacrimalis	4
Övrig medfödd förändring i ögat	2
Distichiasis	30
Ektopiskt cilium	1
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ärftlighet kan f.n. ej bedömas	1
Katarakt, partiell cortex ekvatoriell, lindrig. Ärftl. kan f.n. ej bedömas	1
Vitreusprolaps	1
Öga UA	54

Källa: SKK Avelsdata

Koppartoxikos

Av 9 registrerade kullar under 2024 med 50 valpar, har 2 uppfödare redovisat DNA tester på sina valpar, totalt 12 stycken, vilket gör ca.35 %. Det är ett sämre resultat än tidigare år då ca. hälften 50% kom klubben till känna. DNA-listan är ett hjälpmedel för uppfödarna i sin avelsplanering.

SKBK kräver DNA-test via SLU av föräldradjuren för att få valphänvisning. En lista uppdateras varje kvartal och läggs på SKBKs hemsida som en guide för uppfödare och medlemmar.

Ny testmetod hos SLU

Sedan 1999 har uppfödare inom SKBK testat sina valpar för koppartoxikos hos SLU. Under hösten 2022 beslutade SLU att byta testmetod från en markörtestet till ett gentest, COMMD1. Det är den testmetod som används av de flesta runt om i världen. Se övrig information från Lena Lidsell för vår nya testmetod beslutad under 2023.

Inavelsökning

Den genomsnittliga inavelsökningen på 2024 års valpkullar ligger på 1,6 procent.

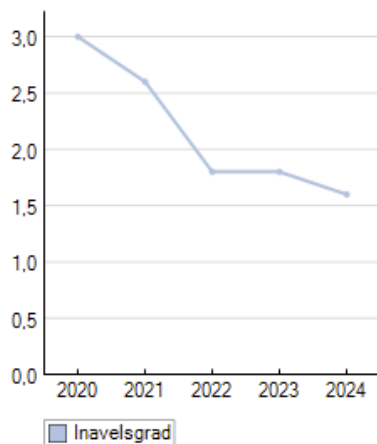
För en liten ras som bedlingtonterrier bör inavelsökningen för rasen ligga under 2,5 procent i snitt per år.

INAVELS - ÖKNING / MINSKNING UNDER ÅREN 2020 – 2024

Visa fr.o.m.: 2020 ▼ t.o.m.: 2024 ▼ Typ: inavelsgrad ▼

	2020	2021	2022	2023	2024
Inavelsgrad	3 %	2,6 %	1,8 %	1,8 %	1,6 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Källa: SKK Avelsdata

Inavelsökning fördelat per parning

Visa fr.o.m.: 2020 ▼ t.o.m.: 2024 ▼ Typ: fördelning parningar ▼

Fördelning parningar i %	Kullar födda				
	2020	2021	2022	2023	2024
Upp t.o.m. 6,25%	21	26	19	16	9
6,26% - 12,49%	1	0	0	0	0
12,5% - 24,99%	1	0	1	0	0
25% -	0	0	0	0	0

[diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#)

Källa: SKK Avelsdata

Av totalt 9 kullar under 2024 ligger alla 9 kullar under 6,25 procent i inavelsgrad.

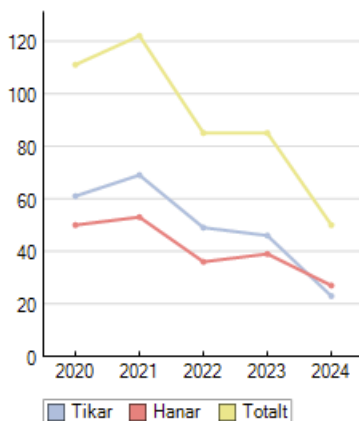
Registrerade valpar

Under 2024 registrerades 50 valpar, 23 tikar och 27 hanar från 9 kullar.

Registreringsår: -

Antal reg/år	2020	2021	2022	2023	2024
Tikar (varav importer)	61 (2)	69 (5)	49	46 (1)	23 (1)
Hanar (varav importer)	50 (2)	53 (3)	36	39 (1)	27 (2)
Totalt	111 (4)	122 (8)	85	85 (2)	50 (3)

Importer kan visas fr.o.m. 2004

Källa: SKK Avelsdata

Registreringar i Norge 2023

1 importerad bedlingtonterrier registrerad i Norsk Kennel Klub 2024, från Sverige.

1 kull är född och registrerad:

Kennel Symretoppe.: Kull född 20231223 med 7 valpar, 4 hanar & 3 tikar (DNA - normal)

Gro Østmoe Granholt, Raserepresentant for rasen Bedlington terrier i Norsk Terrier Klub

Bedlington i hemlandet England

I The Kennel Club registrerades under år 2021 463 bedlingtonterrier. Under åren 2012-2021 registrerades 4 206 bedlington i The Kennel Club att jämföras med i Sverige och SKK, 820 stycken.

Importer till och exporter från Sverige

Under 2024 har det importerats en tik (från Finland) och två (en amerikansk & en norsk) hanhundar till Sverige. Exporter en till Norge som vi vet om.

Använda bedlington i avel

Av 9 kullar valpar som registrerats 2024 har 9 tikar använts och 9 hanar. Hundar använda i avel 2024 höll sig över lägsta rekommenderade ålder med ett undantag på

en hanhund som var 15 månader vid parningstillfället.

2020	2021	2022	2023	2024
23	26	20	16	9
22	26	18	15	9
16	18	15	12	9

Tabellen ska läsas enligt följande: Överst antal kullar, i mitten använda tikar och längst ner använda hanar.
Källa: SKK Avelsdata

SKBK rekommenderar att ålder för första valpkull ska vara två år för både hane och tik. Enligt gällande djurskyddsregler får en tik paras tidigast vid 18 månaders ålder. Eftersom åldern två år för hanhund, endast är en rekommendation, har valphänvisning tillåtits av klubben vid förfrågan. För att bättre kunna utvärdera alla avelshundar innan de går i avel bör ingen hund användas i avel före två års ålder, om inte särskilda skäl föreligger.

Genomsnittligt antal valpar per kull

Under åren 2020 – 2024 har det i genomsnitt fötts 19 valpkullar per år med ett snitt på 4,6 valpar per kull.

2020	2021	2022	2023	2024
4,6	4,5	4,4	5,0	4,7
23	26	20	16	9

Tabellen ska läsas enligt följande: Överst genomsnittlig kullstorlek, nederst antal kullar. Källa SKK Avelsdata

Kullar över snittet

Av 9 registrerade kullar 2024 som har ett medelsnitt på antal 4,7 st./kull födda valpar.

Valphänvisning

Av 9 registrerade kullar under 2024 är det en kull vars uppfödare ansökt och som har beviljats valphänvisning. En utförligare valphänvisning rapport har lämnats in av AKs valphänvisare i slutet av det här dokumentet.

Nya uppfödare

Antalet uppfödare av bedlington i Sverige som är medlemmar i SKBK uppgår till 20 stycken samt 2 uppfödare i Norge. Under året har en ny uppfödare tillkommit på SKBK's uppfödarlista på hemsidan Kennel Kazzaie och Top Crystal (tidigare Sverige) numera till innehavare av kennelnamnet i Norge.

ÖVRIGT ARBETE I AVELSKOMMITTÉN = AK

AK har under året haft 5 - 6 digitala möten och uppdaterat de listor som finns på hemsidan under Hälsa/Sundhet med bl.a. ögonlysningar och DNA-tester (efter sommaren är det Lena Lidsell som sköter DNA-listorna). Där finns det många bra dokument som bidrar med intressant kunskap för klubbens uppfödare och hanhundsägare.

Efter lite framflyttning i tid så fick vi till ett uppfödarmöte under hösten och med ett

kort utdrag från medlemsbrev i mail från styrelsen i december (ett längre sammandrag från uppfödarmötet skrivet av Lena Lidsell finns i slutet av detta dokument).

“Uppfödarmötet den 15 oktober

Vi var 18 uppfödare som deltog på det digitala uppfödarmötet 15/10-24. Efter att avelskommittén begärt in synpunkter kring ögonlysning innan mötet kunde de visa resultatet där majoriteten fortsatt vill se att ögonlysning fortsatt skall vara ett krav för att få valphänvisning via SKBK.

Under mötet diskuterades även DNA-test för koppartoxikos där SLU sedan november 2022 införde gentesten COMMD-1 vilket ersatte det tidigare markörtesten för sjukdomen hos Bedlingtonterrier. Diskussionen var framförallt om vi ska godkänna testresultat från flera labb, förutom SLU.

Uppfödarmötet beslutade att godkänna testresultat från samtliga labb som utför DNA-tester med COMMD-1. SKBK förordar dock SLU som testutförare av koppartoxikos.

Uppfödarmötet beslutade även att vi ska fortsätta att arkivera DNA-resultat inom SKBK. DNA-listan finns publicerad på SKBK's hemsida. Vi saknar ännu många DNA-resultat i arkivet, fota gärna av de resultat du har och maila till Lena Lidsell: lena.lidsell@telia.com

Under 2025 ska RAS-dokumentet (Rasspecifik avelsstrategi) revideras och en ny hälsoenkät kommer att sändas ut. Vänligen håll ögonen öppna för denna och fyll i när den finns att ta del av, ju fler vi svar på hälsoenkäten vi får in en mer rättvis bild får vi av rasen.”

För övrigt har vi haft fina AK möten då vi främst har diskuterat om kommande hälsoenkät, vad den ska innehålla och hur den ska genomföras. Vi är i årsskiftet på det klara med genomförandet och ska bara få det i text på pappret.

Vi har i AK fått till oss att bland dagens alla nya domare känns vår rasstandard som att det finns mycket utrymme för fri tolkning och med det en risk att vi tappar vår fina skandinaviska rastyp. Så att vi från AK 2024 sida önskar att vid framtida uppfödarmöte att det bör diskuteras huruvida vi ska göra ändring/tillägg i framtidens RAS-revideringar om vår ras. Där framförallt dess rastypiska stickelhår, exempelvis minst 20% stickelhår som tillägg. Samt även att vi bör diskutera på uppfödarmöte om huvudets önskvärda längd och utfyllnad som t.ex. nosryggens längd i förhållande till övriga huvudet.

Från AKs sida skulle vi önska ett mer aktivt engagemang från klubbens uppfödare, bland annat att bidra med DNA-tester för koppartoxikos för sina födda kullar och fler som söker valphänvisning. AK jobbar för det bästa framför ögonen för vår fina ras och för att stödja klubbens uppfödare.

Fortsätt skicka in DNA-resultat

SKBK kommer att fortsätta föra vår egen DNA-lista, som vi publicerar i Bedlington-Nytt och på hemsidan under menyn Hälsa och Sundhet. SKBK arkiverar också alla

DNA-tester som skickas in. Vi saknar ännu många DNA-resultat i arkivet, fota gärna av de resultat du har och maila till Lena Lidsell: lena.lidsell@telia.com

Valphänvisningsrapport för SKBK 2024

En hel del valpkullar föddes under året 2024 men endast en ansökte om valphänvisning.

Under augusti 2024 ansöker Kennel Blå Skuggan, Ann-Marie Lyberg om att få hennes kommande kull publicerad på vår hemsida.

Föräldrarna till kullen är:

SE69683/2021 First Class His Royal Highness

SE39519/2020 Blå Skuggans C ést La Vie

Valphänvisningsregler uppfyllda, ansökan beviljas och publiceras på hemsidan.

Noteringar från uppfödarmöte med SKBK 2024-10-15

Närvarande:

- Kristina Gellerstedt, AK (Mc Madness)
- Mimmi Naartijärvi, AK (Galactic Defender)
- Eva Byberg, AK (Toolbox)
- Gro Östmoe Granholt, AK (Symretoppen´s)
- Marina Körberg, Jack Ridge
- Ann-Marie Lyberg, Blå Skuggan´s
- Lena Byberg, Isotop´s
- Ann-Marie Byberg, Isotop´s
- Lena Jansson, Havelocks
- Lise-Lotte Nilsson, Velvety
- Anneli Warg, Wolfie´s Blue
- Eva Naartijärvi, Galactic Defender
- Elisabet Hovberg, Säfva´s
- Ninna Odehag, Notice
- Josefin Olsson, Blue Foundation
- Mattias Löfgren, Kazzaie
- Malin Eriksson, Flirtatious
- Lena Lidsell, Sandy and Blue´s

Inledning

Kristina Gellerstedt, sammankallande i SKBK AK, hälsade alla välkomna. Uppfödarmötet var påkallat av AK för att diskutera ögonlysning, koppartoxikos och kommande hälsoenkät. Samtliga SKBK-uppfödare hade bjudits in till mötet.

Ögon

Inför uppfödarmötet hade AK begärt in synpunkter kring ögonlysning, som i dagsläget är ett krav för att få valphänvisning via SKBK. Tre svarsalternativ fanns;

- Ögonlysning ska fortsatt vara ett krav för att få valphänvisning via SKBK.
- Ögonlysning ska vara en rekommendation för att få valphänvisning via SKBK.
- Ögonlysning ska helt tas bort från valphänvisningsreglerna.

AK redovisade inkomna svar, varav 50 procent svarade att ögonlysning fortsatt ska vara ett krav för att få valphänvisning via SKBK.

Uppfödarmötet ställde sig bakom beslutet.

Totalt har 75 bedlington ögonlysts de senaste fem åren av 450 födda valpar. Det utgör ca 17 procent, därmed kan vi nog konstatera att vi har ett mörkertal när det gäller ev. ögon diagnoser. De diagnoser vi har på bedlington idag är relativt harmlösa, men det finns en liten uppgång kring diagnoser runt ögonen, adnexa, som distichiasis och artesia puncta lakrimalis, avsaknad av tåröppning i inre ögonvrån och som oftast ger rinniga ögon. Diagnoser som vi inte utesluter i aveln, men bör göra vad vi kan för att undvika att dubbla vid avelskombinationer.

Hittills har diagnoser som katarakt hos bedlington inte ökat och PRA (Progressiv Retinal Atrofi) har vi veterligen klarat oss ifrån. Det finns några övriga diagnoser som är ärftliga, men dessa individer utesluts självklart ur avel.

Övriga Europa använder ett gemensamt intyg vid ögonlysning som tagits fram av den europeiska ögonveterinärorganisationen ECVO. De auktoriserade svenska veterinärerna som ögonlyser hundar kommer att övergå till det intyget under senhösten/vintern, har SKK meddelat.

Koppartoxikos

I november 2022 införde SLU gentesten COMMD-1 som ersatte den tidigare markörttesten för koppartoxikos hos bedlingtonterrier. Från den 29 maj 2023 beslöt SKBK att den nya testmetoden via SLU ska gälla tills vidare för att få valphänvisning.

Frågan från AK var om vi ska öppna upp/godkänna labbtester från fler labb. Ett förslag framfördes att SKBK bör godkänna DNA-tester för koppartoxikos från samtliga labb som testar koppartoxikos med testmetoden COMMD-1.

Uppfödarmötet beslutade att godkänna testresultat från samtliga labb som utför DNA-tester med COMMD-1. SKBK förordar dock SLU som testutförare av koppartoxikos.

Fördelarna med SLU är följande:

- Blankett för provtagning och testsvar är på svenska.
- SLU tar 825 kr/per test, men som uppfödare får vi halva priset från 4:e valpen.
- Detta ska jämföras med Laboklin/Labgen, Tyskland som tar 744 kr/st.
- Movet i Finland tar 90 euro per test.

Samtliga tre labb tar både svabb och blodprov, men förordar blod med tanke på kontaminering, i synnerhet om mor eller far är bärare? Svabbkitt måste beställas från SLU två veckor innan test.

Då SKBK förordar DNA-test via SLU, finns det blankett och information om hur mycket blod som krävs för valp respektive vuxen bedlington på SKBKs hemsida.

Hälsoprogram via SKK för koppartoxikos

I ett tidigt stadium med den nya DNA-testen pratade vi om huruvida vi ska begära Central registrering hos SKK för testresultat eller inte. En central registrering måste först begäras och få godkännande av Svenska Terrierklubben innan en förfrågan kan göras hos SKK.

Uppfödarmötet beslutade att vi ska fortsätta att arkivera DNA-resultat inom SKBK.

Sedan 2012 har SKBK en egen DNA-lista med testresultat. Det är enkelt att skicka in DNA-resultat. Ta en bild med mobilen och maila till Lena Lidsell, lena.lidsell@telia.com. DNA-resultatet arkiveras hos SKBK och förs in i DNA-listan.

Glöm inte att delge klubben DNA-resultatet. De senaste fem åren med 450 registrerade valpar har vi "bokfört" 238 resultat, ca 53 procent.

I DNA-listan som finns på SKBKs hemsida, finns DNA-resultat från 1986 och framåt. Om någon tappar bort en DNA-test, så kan SKBK bistå med kopia, men bara om resultatet finns hos SKBK!

Ny hälsoenkät

I början på det nya året räknar AK med att kunna sända ut en ny hälsoenkät. Under 2025 ska RAS-dokumentet för bedlington revideras.

Tips på frågeområden önskas till AK. Njurar, känslighet för foder (magproblem), diagnostiserade allergier (typ och behandling), hälsostatus för äldre hundar, var några tips som framfördes.

SKBK-Årsbok istället för tidning

Årsboken är under produktion. Material, artiklar, bilder och gärna annonser skickas till Patricia Eriksson, patriciaeriksson2@gmail.com . Manusstopp är den 1 november 2024.

Ras-monter på Stockholms Hundmässa 2024

SKBK kommer i år att ha en rasmonter på Stockholms Hundmässa. Mer information kommer på SKBKs hemsida respektive Facebook-sida. Monteransvarig är tacksam för hjälp med att bemanna montererna både lördag som söndag. Hjälp gärna till själv under mässan och kontakta gärna valpköpare som bor i Stockholms-området. Meddela Lise-Lotte Nilsson eller Ninna Odehag.

Vid noteringarna Lena Lidsell

Piteå den 14:e januari 2024

Skandinaviska Bedlingtonklubben Avelskommittén;

Sammanställande: Kristina Gellerstedt - Piteå

Eva Byberg - Österbybruk

Gro Östmoe Granholt - Ski i Norge

Mimmi Naartijärvi - Kiruna

Valphänvisning: Linda Lindström - Gällivare

